

der var 25, der forulffede; men heller ikke herved er Tallet 90 naaet for 3 Statsseminariers Bedkommende. Det forekommer mig derfor, at det ikke kan nytte, at vi sige, at vi ville have alle Seminarierne staaende, naar de ikke kunne faa Søgning. Man maa saa hellere udruste dem, der blive tilbage, saa meget bedre, og koste mere paa dem, baade til Lærere og til Materiel, og det forekommer mig, at der paa en Tid, da Færdselsmidlerne ere saa rigelige, ikke er mindste Risiko ved at gaa den Vej, som Mindretallet har været villigt til at gaa. For os har det ikke været om at gøre, hvilket af de eksisterende Seminarier der skulde benyttes som Kvindefeminarium, de Herrer kunne saa, hvilket de vilde foretrække. Saa det forekommer mig, hvad Grundene angaa, da har Mindretallet al god Grund til at gaa den Vej, som vi have tilladt os at foreslaa. Naar Flertallet siger — og man maa vel gaa ud fra, at Udvalgets Flertal kender Tingets Stilling — at det gaar dette Ting aldrig ind paa, saa kunde det dog være, at man kunde saa en anden Opfattelse ogsaa i dette Ting, naar Grundene blive nærmere overvejede, og det viser sig, hvorledes Forholdene ere. Dette skal jeg dog ikke komme nærmere ind paa, da det ærede Udvalgflertal har stillet sig paa et saa bestemt Standpunkt.

Dernæst kan Mindretallet heller ikke se, at det er den rigtige Vej at gaa til Kaserneringsstykket for Kvindefeminariet; det vilde gøre Anstalten ganske overordentlig dyr, og den Erfaring, man i saa Henseende har fra Læreruddannelsen, tyder heller ikke paa, at det er saa overordentlig heldigt. Det er mig ikke bekendt, uagtet der ser dimitteret overordentlig flinke og dygtige Folk fra Sonstrup Seminarium, at de ere dygtigere, bedre, flinkere og mere udviklede, end de ere fra ethvert andet Seminarium, og jeg vil saagar sige, at jeg har hørt mange udtale, at de have været fede af den Kasernering, der fandt Sted der ude, og at de langt hellere vilde have købt deres Kost, hvor de kunde have faaet den. Jeg vil berøre et andet Forhold, som jeg ganske vist ved er meget uligt dette, nemlig Kaserneringsstykket ved Soldaterne. Der mene adskillige ogsaa, at det er heldigere for Soldaterne at ligge rundt om i Byen, og jeg tror, at de fleste Soldater foretrække det. En ganske anden Sag er det, at det i en anden Henseende er mere heldigt, at Soldaterne ere kasernerede; men det skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Men i den personlige Friheds Interesse, som det her gælder om, anse vi ganske sikkert Ka-

serneringsstykket for at være uheldigt. Der siges ganske vist, at Eleverne kunne tage saa mange smukke Minder med fra Seminariet, naar de saaledes have Lejlighed til at leve sammen, men jeg tillader mig at tro, at i saa Henseende er det Liv, de komme til at føre sammen i Undervisnings- og i Fritiden, tilstrækkeligt, og Eleverne ville ganske sikkert hellere ud og bo selvstændigt, og at der skulde være nogen Fare for, at de ikke kunde saa Kvarter, selv i gode Landsbyer for ikke at tale om mindre Kbstæder, det tror jeg ikke har noget paa sig. — Jeg vil her ikke have udtalt paa Mindretallets Begne, om man i Tilfælde af, at det foreslaa, vilde gaa ind paa et Forslag i den Henseende; det skal jeg ikke kunne sige bestemt paa dette Tidspunkt, men saa meget er sikkert, at en saadan Kaserneringsanstalt tiltaler Mindretallet overordentlig lidt. Af disse Bemærkninger vil dog saa meget være fremgaaet, at Mindretallet ikke principielt siger: intet Statsseminarium; for saa havde vi ikke tilbudt at ville ombytte et af de andre Seminarier med et Kvindefeminarium. Deri ligger i alt Fald det, at hvis man fra anden Side mener, at det er fornødent, og vi fra vor Side kunde saa noget, som vi satte Pris paa, som vi troede var i Stolens Tarv, og naar de Herrer ud fra deres Synspunkt ogsaa kunde saa den Mening, at dette var heldigt for Stolens Tarv, saa var det jo Ting, som vi muligvis under den fortsatte Behandling kunde enes om, hvilket jeg dog nu ikke skal opholde mig længere ved. Men en saadan Anstalt som den, her er Tale om, tror jeg, jeg tør sige, at Mindretallet aldrig vil give sin Tilslutning; det er baade for dyrt købt, og vi betragte heller ikke den foreslaaede Anstalt med sit Kaserneringsstykket som rigtig i og for sig.

Jeg nægter jo ikke, at Mindretallet har den Opfattelse, at naar en Ting gøres privat og gøres godt, saa ere vi ikke saa forhippede paa Statsvæsen, at den straks bør lægges over paa Staten; og naar der hidtil er blevet uddannet Lærere privat, og de ere uddannede godt, hvorfor skulde vi saa være saa forhippede paa at faa en Dæmper lagt paa den Smule private Initiativ? Det er jo en bekendt Ting, at saa længe man befinder sig paa Eksperimenternes Omraade — og Skolevæsenet vil i mange Maader altid befinde sig paa Eksperimenternes Omraade — saa har det private Initiativ anderledes Magt til straks at gribe det ny og benytte det deraf, der duer, end en Statsanstalt, der meget mere er udsat for at stagnerer, ligesom en Statsanstalt er meget mere